

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. K.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. P. H., s.r.o., Advokátska spoločnosť so sídlom v P., proti žalovanej **V., a.s.**, so sídlom v K., **o zaplatenie 20 749,22 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 188/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. marca 2011 sp. zn. 2 Co 177/2010 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice I z 25. októbra 2011 č.k. 15 C 188/2003-1076 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 27. januára 2010 č.k. 15 C 188/2003-881 žalobu žalobcu o zaplatenie 20 749,22 EUR titulom odstránenia väd na technológii veternej elektrárne, ušlého zisku z výroby elektrickej energie, zničenia podnikateľského zámeru – morálnej ujmy, zamietol. Zmenu žaloby v zmysle podaní žalobcu zo 4. novembra 2004, 7. júla 2006, 2. marca 2009, 5. júna 2009 a 9. decembra 2009 nepripustil a zároveň vyslovil, že o trovách štátu a o odmene právnej zástupkyne žalobcu rozhodne samostatným uznesením. Takto rozhodol, keď mal za preukázané, že žalobca ako objednávateľ a právny predchodca žalovanej V., štátny podnik v K. ako zhotoviteľ uzavreli 18. októbra 1993 zmluvu o dielo podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka, na základe ktorej bol právny predchodca žalovanej povinný zhotoviť pre žalobcu dielo – výstavbu veternej elektrárne 30 kW a spracovať východiskovú revíziu správu. Táto zmluva bola menená dodatkom č. 1 z 24. mája 1994, ktorým sa zmenil termín, cena a financovanie diela. Právny predchodca

žalovanej vyhotovil dielo riadne a včas, podľa podmienok dohodnutých v zmluve o dielo, o čom svedčí zápis o odovzdaní a prevzatí diela 28. júla 1994 vlastnoručne podpísaný žalobcom a žalovanou. Drobné vady, ktoré sa vyskytli v priebehu záručnej doby boli žalovanou riadne odstránené. Nedostatky boli podmienené nepriaznivým prúdením vetra v danej lokalite, čo bolo preukázané závermi znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom Ing. I. M., technickým posúdením činnosti veternej elektrárne, vypracovaným E. J. 24. apríla 1997, ako aj písomným stanoviskom Doc. Ing. K. K., PhD. zo 4. februára 2007. Žalobca bol právnou predchodkyňou žalovanej upozornený ešte pred inštaláciou samotnej veternej elektrárne na absolútnu nevhodnosť výberu lokality a jej umiestnenie vzhľadom k silným turbulenciám vetra. Žalobca však trval na jej zhotovení a napriek tomu uzavrel zmluvu o dielo so žalovanou. Údaje o rýchlosti vetra v danej lokalite, ktoré zabezpečoval žalobca svedčia o tom, že celoročná priemerná rýchlosť vetra na tomto mieste neprekročí 3 m/s a výroba energie na m² ročne neprekročí 50 kWh. Veternej elektrárne s takouto celoročnou rýchlosťou vetra sa energeticky nevyužívajú. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že odstúpil od zmluvy o dielo listom z 9.4.1999, ktorý bol doručený právnej predchodkyne žalovanej 14. apríla 1999, súd prvého stupňa uviedol, že predpokladom pre odstúpenie od zmluvy je podstatné porušenie povinnosti zmluvnou stranou. Nedostatky v užívaní veternej elektrárne neboli podstatným porušením zmluvy o dielo a preto neoprávňovali žalobcu odstúpiť od zmluvy o dielo a tak nárok žalobcu na vrátenie ceny diela z dôvodu odstúpenia od zmluvy považoval za nedôvodný a iné relevantné dôvody pre odstúpenie žalobca nepreukázal. Súd prvého stupňa požiadavku žalobcu na zaplatenie ušlého zisku z výroby elektrickej energie a zaplatenie morálnej ujmy za zničený podnikateľský plán považoval za neopodstatnené, pretože vznik uvedeného a taktiež vznik akejkoľvek škody nebolo v konaní preukázané, pričom dôkazné bremeno ťažilo práve žalobcu. V ďalšom poukázal súd prvého stupňa na bod 6 zmluvy o dielo, kde bolo dohodnuté, že záručná doba na stavebné práce je 18 mesiacov od prevzatia, po dobu ktorej dodávateľ bude vykonávať odborný dozor na požiadanie objednávateľa (žalobcu). Táto doba bola predložená do 30. júla 1996. Požiadavka žalobcu o udržiavanie veternej elektrárne po dobu 20 rokov žalovanou, ktorá bola konštatovaná v zápise o odovzdaní a prevzatí diela 28. júla 1994 na žiadosť žalobcu nebola dohodnutá v zmluve o dielo a preto je neopodstatnená. Z uvedených dôvodov a s poukazom na ustanovenia Obchodného zákonníka citované v dôvodoch rozhodnutí súd prvého stupňa žalobu ako celok zamietol. Ďalej poukázal na to, že výsledky vykonaného dokazovania neboli podkladom pre konanie o zmenenom návrhu žalobcu, preto súd zmenu žaloby podľa § 95 ods. 2 O.s.p. nepripustil.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. marca 2011 sp. zn. 2 Co 177/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá. Odmietol odvolanie proti výroku o trovách konania a o nepripustení zmeny žaloby a proti uzneseniu z č.l. 906 z 21. apríla 2010. Odvolací súd vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej sa plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a na doplnenie dôvodov dodal, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody neobstojí z dôvodu, že z potvrdení hydrometeorologického ústavu o rýchlosti vetra zo 17. decembra 1992 z č.l. 74 spisu vyplýva, že rýchlosť vetra v lokalite, kde mala byť umiestnená elektrárňa bola v označenom roku nameraná pod 2 m/s v rozsahu 66,4 % v roku. Taký istý stav bol zistený aj v roku 1996-1997, ako to vyplýva z č.l. 75, teda je nepochybné, že elektrárňa, ktorá mala začať vyrábať elektrickú energiu, až keď vietor dosiahol intenzitu 3,5 m/s, čo v tejto lokalite dosahovalo len 33 %, nemohlo byť spôsobilé vytvoriť žalobcovi žiaden zisk. Za tohto stavu aj podľa odvolacieho súdu žalovaná za škodu nemôže zodpovedať, pretože žalobca tvrdil, že chce mať postavenú elektrárňu na uvedenom mieste, zrejme z dôvodu, že išlo o pozemok vo vlastníctve žalobcu. Odvolací súd v súvislosti s odstúpením od zmluvy, ku ktorej malo dôjsť v roku 1999 uviedol, že k zániku zmluvy o dielo došlo vyhotovením diela. Obaja účastníci skonštatovali, že žalobca prevzal stavbu 28. júla 1994 a potvrdil, že ju preberá do užívania a nemá výhrady k stavbe. V záručnej dobe 18 mesiacov od odovzdania stavby boli žalovanou odstraňované závady, na ktoré upozorňoval žalobca. Podľa konštatovania všetkých troch znalcov, ktorí podali odborné vyjadrenia v tomto konaní, došlo k poškodeniu veternej elektrárne len vplyvom turbulencie vetrov, čo nemôže ovplyvniť dodávateľ stavby, pretože táto stavba je umiestnená v nevhodnej lokalite. Za tohto stavu aj podľa odvolacieho súdu žalobca jednak nepreukázal, že by mu žalovaná spôsobila škodu a nároky zo zmluvy, ktoré uplatnil v priebehu konania už zanikli, pretože k zániku zmluvy došlo ako už bolo uvedené v roku 1994 a pokiaľ išlo o nároky na morálne odškodnenie, teda na nemajetkovú ujmu, túto neuplatňuje voči médiám alebo tým, ktorí mali mať údajne z jeho snahy a diela posmech, ale tento nárok uplatňuje voči dodávateľovi stavby. Nepreukázal, že by mu žalovaná ako dodávateľka spôsobila takú nemajetkovú ujmu, akú má na zreteli ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda že v značnej miere bola znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Pokiaľ išlo o požadovaný ušlý zisk z výroby elektrickej energie odvolací súd uviedol, že neexistenciu zisku nespôsobila žalovaná, ale opäť tá skutočnosť, že v danej lokalite nebol ani

predpoklad k tomu, aby elektrárň vyrábala nejaký zisk, čo potvrdili odborné stanoviská v priebehu konania. Správne preto podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa rozhodol, keď žalobu o náhradu škody, o náhradu ušlého zisku, náhradu nemajetkovej ujmy aj žalobu o ušlý zisk zamietol, pretože žalobca v konaní nepreukázal, že by takúto škodu spôsobila žalovaná.

Odvolací súd v spojení s opravným uznesením súdu prvého stupňa z 25. októbra 2011 č.k. 15 C 188/2003-1076 odmietol odvolanie žalobcu proti výroku o nepripustení zmeny žaloby z dôvodu, že v zmysle § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Odvolací súd zamietol odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 21. apríla 2010 č.k. 15 C 188/2003-906, ktorým bolo okrem iného rozhodnuté o zamietnutí žiadosti žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov a to z dôvodu, že odvolanie bolo podané oneskorene (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Tak isto odmietol odvolanie proti rozhodnutiu o trovách konania, pretože týmto výrokom súd prvého stupňa rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Podľa odvolacieho súdu v tomto prípade ide o rozhodnutie, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, pretože ide o vedenie konania (§ 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p.). Keďže súd prvého stupňa rozhodol, že o trovách bude rozhodnuté samostatným uznesením, odvolací súd nerozhodol o trovách odvolacieho konania, pretože o nich tiež rozhodne súd prvého stupňa.

Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať a ako dovolací dôvod uvádzal, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Vyčítal súdom oboch stupňov, že nesprávne posúdili tvrdenia žalovanej o tom, že upozorňovala žalobcu o nevhodnosti lokality pre výstavbu veternej elektrárne, resp. si osvojili odôvodnenie žalovanej v uvedenom smere, bez toho, aby vykonali dôkaz na preukázanie takéhoto tvrdenia. Taktiež mal za to, že odôvodnenie rozhodnutí nižších stupňov sa opiera o neadekvátne

dôkazy, ako sú znalecké posudky či vyjadrenia znalcov. Tiež namietal nesprávne právne posúdenie v otázke jeho odstúpenia od predmetnej zmluvy. Mal za to, že postupom súdov nižších stupňov došlo k porušeniu princípu spravodlivého konania tak, ako to vyplýva z čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, pričom bez uvedenia ďalších súvislostí s prejednávanou vecou okrem iného poukázal na právo každého na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom a tiež na poskytnutie právnej pomoci osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu s spravodlivosťou.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak však len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 až 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné, a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 až 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektoré zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca v danej veci existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl v postupe súdov, keď nevykonali ďalšie dôkazy a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili, v dôsledku čoho potom vec nesprávne právne posúdili.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Pokiaľ však bolo rozhodnutie vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Zo spisu nevyplýva, že by žalobcovi bolo odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv účastníka konania nie je postupom, ktorým súd odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom, lebo rozhodnutie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd dodáva, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 O.s.p.).

Vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. neboli spôsobilé založiť ani právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p., pretože právnym posúdením súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v citovanom ustanovení.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mali by za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku a nezakladali by prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.). V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis, a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádza do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, avšak v preskúmvanej veci o takýto prípad nešlo.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno z § 238 O.s.p. vyvodiť, v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie dovolateľa proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre

použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. marca 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková